

50. Quid præter culpæ & pœnæ remissionem Baptismus homini præstetur.

Sed ut ad Baptismi effectus oratio redeat, exponendum erit, hujus Sacramenti virtute nos non solum à malis, quæ (1) verè maxima dicenda sunt, liberari, verùm etiam eximiiis bonis & muneribus augeri. Animus enim noster divina gratia replètur, qua a justis & b filij Dei effecti c æternæ quoque salutis hæredes instituimur. Nam ut scriptum est: *d qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit; e* mundatamque Ecclesiam lavacro aquæ in verbo vitæ Apostolus testatur. Est autem gratia, quemadmodum Tridentina Synodus ab omnibus credendum, pœna anathematis proposita, decrevit, non solum per quàm peccatorum fit remissio, sed divina qualitas in anima inhærens, ac veluti splendor quidam, & lux, quæ animarum nostrarum maculas omnes delet, ipsasque animas pulchriores & splendidiore reddidit. Atque id ex Sacris litteris apertè colligitur, cum f gratiam effundi dicant; g eamque Spiritus Sancti pignus soleant appellare.

51. Gratia divine, quæ Baptismo infunditur, adduntur veluti pedissequæ virtutes.

Huic autem additur nobilissimus omnium virtutum comitatus, quæ in animam cum gratia divinitus infunduntur. Quare cum Apostolus ad Titum ait, *b Salvos nos fecit per lavaerum regenerationis & renovationis Spiritus Sancti, quem effudit in nos abunde per Jesum Christum Salvatorem nostrum*; D. Aug. verba illa, abundè effudit explanans, Nimirum, inquit, ad remissionem peccatorum, & copiam virtutum.

52. Per Baptismum Christo incorporamur.

Jam verò per Baptismum etiam Christo capiti tamquam membra copulamur, & connectimur. Quemadmodum igitur à capite vis manat, qua singulæ corporis partes ad proprias functiones aptè exequendas moventur, ita etiam ex i Christi Domini plenitudine in omnes, qui justificantur, divina virtus & gratia diffunditur; quæ nos ad omnia Christianæ pietatis officia habiles reddit.

53. Qui fiat, ut tot virtutibus in Baptismo cumulati, ad eam tardè pietatem exerceamus.

Neque verò mirum cuiquam videri debet, si cum tanta virtutum copia instructi & ornati simus, tamen non

is

(1) Verè maxima) Edit. Patav. verè mada.

sine magna difficultate & labore pias honestasque actiones inchoamus, vel certè absolvimus. Id enim ob eam rem non evenit, quòd virtutes à quibus actiones ipsæ proficiscuntur, Dei beneficio nobis donatæ non sint; sed a quoniam post Baptismum acerrima cupiditatis pugna adversus spiritum relicta est. In qua tamen contentione animo frangi aut debilitari Christianum hominem non decet; cum Dei benignitate freti, optima spe niti debeamus, fore, ut quotidiana rectè vivendi exercitatione, *b Quæcumque pudica sunt, quæcumque justa, quæcumque sancta*, eadem etiam facilia & jucunda videantur, hæc libenter cogitemus, hæc alacri animo agamus, c ut (1) Deus pacis sit nobiscum.

54. In Baptismo character indelebilis imprimitur.

Præterea per Baptismum consignamur characteri, qui ex anima deleri numquam potest, de quo nihil est, ut plura hoc loco disserantur, cum liceat ex his, quæ supra dicta sunt, (cum universè de Sacramentis ageretur) satis multa, quæ ad hoc argumentum pertinent, in hunc locum transferre.

55. Baptismum iterari numquam posse, demonstratur.

Sed quoniam ex characteris vi & natura ab Ecclesia definitum est, Baptismi Sacramentum nulla ratione iterandum esse, ea de re fideles, ne aliquando in errores inducantur, sæpè & diligenter à Pastoribus admonendi (2) erunt. Hoc verò docuit Apostolus inquit: *d Unus Dominus, una fides, unum Baptisma*. Deinde cum Romanos hortatur, ut mortui per Baptismum in Christo caverent ne vitam, quam ab illo accepissent, amitterent, cum inquit: *e Quòd enim Christus mortuus est peccato, mortuus est semel*; hoc videtur apertè significare, sicut ille mori iterum non potest, ita nobis denuò mori per Baptismum non licere. Quare sancta etiam Ecclesia, se unum Baptismum credere, palàm profitetur. Quod quidem rei naturæ & rationi vehementer consentaneum esse, ex eo intelligitur, quòd Baptismus est quædam spiritualis regeneratio. Quemadmodum igitur naturali virtute semel tantum generamur & in lucem edimur; atque (ut D. Augustinus ait) uterus non potest repeti: sic etiam una est spiritualis generatio, nec Baptismus ullo unquam tempore iterandus est.

K

56.

(1) Deus pacis sit nobiscum) Edit. Pat. Deus pacis & dilectionis, ut apud Apostolum.

(2) Erunt) Edit. Pat. sunt.

Tertius Baptismi effectus est gratia Dei largitio.

D. Thom. in 3. p. q. 69. art. 4.

a 1. Joan. 3. 5.

b Joan. 1. 12.

c Rom. 8. 17.

d Marci 16.

Quomodò per Baptismum filij Dei efficiamur, declaratur sess. 9. de Preceatione Dominica.

e Ephes. 5. 25.

Quid sit gratia.

Sess. 6. Conc. Trid. de Justificatione, c. 7.

f Rom. 5. 5.

g 2. Cor. 1. 22. & 5. 5.

Virtutum infusio in Baptismo.

Dam. I. A. de Fide Orthod. cap. 1.

b Tit. 3. 5.

D. Aug. l. 1. de Baptismo parv. c. 26. D. Th. in 3. p. q. 69. art. 5. de Cons. dist. 4. cap. Ad hæc.

i Joan. 1. 16.

a Rom. 7. 15. 16.

Gen. 5. 1.

D. Aug. lib. 4. contra

Julian. c. 3. & 5. 8 l. 1.

peccat. merit. & remiss.

c. 39.

b Phil. p. 4. 8.

Rom. 15.

c 2. Cor. 13. 11.

Alius Baptismi effectus est characteris impressio. D. Aug. l. 6. de Baptismo contra Den. c. 1. Conc. Trid. sess. 7. can. 9. de Sacram. in genere. Baptismum sine sacrilegio iterari non posse, sess. 7. Conc. Trid. de Baptismo, c. 11. & 13. & sess. 14. de Sacram. Penit. c. 21.

d Ephes. 4. 5.

e Rom. 6. 10.

Cui Baptismus semel tantum suscipiendus sit, Syn. Cart. con. 2. Div. Aug. tract. 11. in Joan. Leo Magn. ep. 37. & 79.

56. *Illo iterato non baptizantur, qui certa conditione interposita abluuntur.*

Licet aliquando baptizare sub conditione Alex. 7. de Baptism. & eius effectibus, cap. de quibus. Leo Papa ep. 92.

Neque verò quisquam putet, eum ab Ecclesia iterari, cum adhibita huiusmodi verborum formula aliquem abluit, de quo incertum est, an baptizatus prius fuerit; *Si baptizatus es, te iterum non baptizo: si verò nondum baptizatus es, ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Ita enim non impiè iterari, sed sanctè cum adjunctione Baptismum administrari, dicendum est.

57. *Baptismus Conditionalis semper citra ullum discrimen usurpandus non est.*

Parochi quantum errent, dum cum conditione sine discrimine baptizant.

Qua in re tamen diligenter à Pastoribus aliqua providenda sunt, in quibus ferè quotidie non sine maxima Sacramenti injuria peccatur. Neque enim desunt, qui nullum scelus admitti posse arbitrentur, si quemvis sine delectu cum adjunctione illa baptizent. Quare si infans ad eos deferatur, nil prorsus querendum putant, an is prius ablutus fuerit, sed statim ei Baptismum tribuunt, quin etiam quamvis exploratum habeant domi Sacramentum administratum esse; tamen sacram abluionem in Ecclesia, adhibita solemnè cæremonia, cum adjunctione repetere non dubitant: quod quidem sine sacrilegio facere non possunt, & eam maculam suscipiunt, quam divinarum rerum scriptores Irregularitatem vocant. Nam eam Baptismi forma ex Alexandri Papæ auctoritate in illis tantum permittitur, de quibus, re diligenter perquisita, dubium relinquitur, an Baptismum ritè susceperint; aliter verò numquam fas est, etiam cum adjunctione, Baptismum alicui iterum administrare.

58. *Quis sit postremus fructus, qui virtute Baptismi hominibus confertur.*

Præter cætera verò, quæ ex Baptismo consequimur, illud veluti extremum est, quò reliqua omnia videntur referri, quod scilicèt cœli aditum propter peccatum prius interclusum unicuique nostrum patefacit. Hæc autem quæ in nobis Baptismi virtute efficiuntur, ex iis planè intelligi possunt, quæ in Salvatoris Baptismo contigisse Evangelica auctoritas confirmavit. Etenim a cœli aperti sunt, & Spiritus Sanctus columbæ specie in Christum Dominum descendens apparuit. Ex quo significatum est, eis qui baptizantur, divini numinis charismata impertiri, & cœlorum januam reserari; non quidem ut simul atque baptizati sunt, sed ut magis opportuno tempore ingrediantur in illam gloriam, cum omnium miseriarum expertes, quæ in

Quantus Baptismi effectus est cœli, quod peccato interclusum fuerit, aperio D. Thom. in 3. p. q. 67. art. 7.

Matth. 3. 16.
Marc. 1. 10.
Lucæ 3. 21.

in beatam vitam cadere non possunt, pro mortali conditione immortalitatem assequuntur. Atque hi quidem sunt Baptismi fructus; quos si quidem Sacramenti vim spectemus, æquè ad omnes pertinere dubitari non potest: sin autem, quo quisque animo affectus ad illud suscipiendum accesserit, consideremus, plùs, minusve cœlestis gratiæ & fructus ad unum aliquem, quàm ad alium pervenire, omninò fateri oportet.

59. *Quæ sit cæremoniarum Baptismi vis & utilitas.*

Restat nunc, ut quæ de hujus Sacramenti precatio-nibus, ritibus & cæremoniis tradenda sint, aperte & breviter explicentur. Nam quod Apostolus de linguarum dono admonuit, cum inquit a sine fructu esse, si quæ aliquis loquitur, à fidelibus non intelligantur: idem ferè ad ritus & cæremonias transferri potest; imaginem enim & significationem earum rerum præ se ferunt, quæ in Sacramento geruntur. Quòd si illorum signorum vim & potestatem fidelis populus ignoret, non magna admodum cæremoniarum utilitas futura esse videbitur. Danda est igitur Pastoribus opera, ut eas fideles intelligant, certòque sibi persuadeant, si minus necessariæ sint, plurimi tamen faciendas, magnoque in honore esse oportere. Id verò tum instituentium auctoritas, qui sine controversia Sancti Apostoli fuerunt, tum finis, cujus causa cæremonias adhiberi voluerunt, satis docet. Ita enim Sacramentum majori cum religione ac sanctitate administrari, ac veluti ante oculos poni præclara illa & eximia dona, quæ in eo continentur, & in animos fidelium immensa Dei beneficia magis imprimi, perspicuum est.

60. *Quotuplices sint Baptismi ritus.*

Sed omnes cæremoniæ & precatioes, quibus in Baptismi administratione Ecclesia utitur, ad tria capita redigendæ sunt, ut in iis explicandis certus ordo à Pastoribus observari possit, & quæ tradita ab illis fuerint, auditorum memoria faciliùs retineantur. Ac primum quidem illarum genus est, quæ, antequam accedatur ad Baptismi fontem, servantur: alterum earum, quæ, cum ad ipsum fontem ventum est, adhibentur: tertium earum, quæ, peracto jam Baptismo addi solent.

61. *Quo tempore aqua ad Baptismum necessaria communi ritu sit consecranda.*

In primis igitur aqua paranda est, qua ad Baptismum uti oportet. Consecratur enim Baptismi fons ad-dito mysticæ unctionis oleo. Neque id omni tempore fieri permissum est; sed more majorum festi quidam dies

Baptismi fructus, etsi omnibus hominibus sint communis, non æquè tamen ad omnes perveniunt. D. Thom. in 3. p. q. 9. art. 8.

De precatioibus, ritibus, & cæremoniis Baptismi.

1. Cor. 14. 14.
Dion. de Eccl. Hier. c. 4

Ritus sunt velut imaginæ effectuum cujuscumque Sacramenti.

Dion. Areop. cap. 4. d.
Eccl. Hier. Cyp. ep. 70.
ad Julian.

Ritus Baptismi sunt triplices.

Primum genus.

Consecrari equam a. Baptismum, testis est. Cyp. ep. 6. & Basil lib. de Spirito Sancto, cap. 17. & de Con. dist. 4. cap. In Sabbato.

Quæ sint tempora Baptismi conferendi præcipit. Leo ep. 4. ad Episcopos Sicilia.

dies, qui omnium celeberrimi & sanctissimi optimo iure habendi sunt, expectantur: in quorum vigiliis sacræ ablutionis aqua conficitur; quibus etiam tantum diebus, nisi necessitas aliter facere coegisset, in veteris Ecclesiæ more positum fuit, ut Baptismus administraretur. Sed quamvis Ecclesia hoc tempore, propter communis vitæ pericula, eam consuetudinem retinendam non iudicavit; tamen solemnnes illos dies Paschæ & Pentecostes, quibus Baptismi aqua consecranda est, summa cum religione adhuc (1) observavit.

62. *Baptizandi cur mox in Ecclesiam non admittantur.*

Post aquæ consecrationem, alia deinceps, quæ Baptismum antecedunt, explicare oportet. Afferuntur enim vel etiam adducuntur, qui Baptismo initiandi sunt, ad Ecclesiæ fores, atque ab ejus introitu omnino prohibentur; quod indigni sint, qui domum Dei ingrediantur, antequam à se turpissimæ servitutis jugum repulerint, & totos se Christo Domino, ejusque justissimo imperio adixerint.

63. *Cur baptizandi, quid petant, interrogentur & instruantur.*

Tum verò Sacerdos ab eis exquirat, quidnam ab Ecclesia petant; quo cognito, primum eos Christianæ fidei doctrina, quam in Baptismo profiteri debent, instituit: id autem Catechismo efficitur. Cujus institutionis morem à Domini Salvatoris præcepto manasse, nemo dubitare potest; cum ipse Apostolis jussisset: *a Ite in mundum universum, & docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, docentes eos servare omnia, quæcumque mandavi vobis.* Ex quo licet cognoscere, Baptismum non esse administrandum, priusquam summa saltem religionis nostræ capita exponantur.

64. *Quo pacto ex veteri Ecclesiæ instituto catechizari debeant rudiores.*

Quoniam verò Catechismi ratio ex multis interrogationibus constat, si is, qui instituitur, adulta ætate fuerit, ad ea, quæ rogantur, ipse per se responderet: si autem infans sit, pro illo sponsor ritè responderet, solemnemque sponsionem facit.

65. *Quis sit Exorcismi usus.*

Sequitur Exorcismus, qui ad expellendum Diabolum, ejusque vires frangendas & debilitandas, sacris & reli-

(1) Observavit) Edit. Pat. observat.

Non admitti baptizandos in Eccl. demonst. rat Terul. lib. de Corona militis, c. 3. Cyril. Hier. catechesi 1.

Hinc baptizandi competente dicebantur, quod signum Baptismi peterent. Aug. lib. 1. Retract. cap. 17. & ep. 155. & alibi plerumque.

a Matth. 28. 19. Dion. de Eccl. Hier. c. 4. Marc. c. 14. 15.

Salis significatio in Baptismo, de Consec. dist. 4. cap. Sal. Isid. lib. 2. Offic. Eccl. cap. 16. & Aug. lib. 1. Cont. cap. 11.

ligiosis verbis ac preceationibus conficitur. (1)

66. *Cur ejus, qui baptizatur, ori sal admoveatur.*

Accedunt ad Exorcismum aliæ cæremoniæ, quarum singulæ, ut quæ mysticæ sint, propriam atque illustrem significationem habent. Nam, cum sal in illius os, qui ad Baptismum adducendus est, inseritur, hoc significari perpicuum est, eum fidei doctrina & gratiæ dono consecuturum esse, ut à peccatorum putredine liberetur, saporemque bonorum operum percipiat, & divinæ sapientiæ pabulo delectetur.

67. *Quod sibi velit Crucis signum multis corporis partibus adhibitum.*

Obsignatur præterea signo Crucis frons, oculi, pectus, humeri, aures: quæ omnia declarant Baptismi mysterio sensus (2) baptizati aperiri, ac roborari, ut Deum excipere, præceptaque ejus intelligere ac servare possit.

68. *Quare nares & aures baptizandi saliva liniuntur.*

Postea verò illi nares & aures saliva liniuntur, statimque ad Baptismi fontem mittitur, ut quemadmodum a cæcus ille Evangelicus, quem Dominus jusserat oculos luto illitis Siloës aqua abluere, lumen recuperavit; ita etiam intelligamus sacræ ablutionis eam vim esse, ut menti ad cœlestem veritatem (3) perspiciendam lumen afferat.

69. *Quid doceat abrenuntiatio illa Satanae facta ab illo, qui baptizandus offertur.*

His peractis, ad Baptismi fontem veniunt, ibique aliæ cæremoniæ & ritus adhibentur, ex quibus Christianæ religionis summam licet cognoscere. Sacerdos enim ter conceptis verbis, eum, qui baptizandus est, interrogat: *Abrenuntias Satanae & omnibus operibus ejus, & omnibus pompis ejus?* At ille, aut ejus nomine Patris, ad singulas interrogationes respondet: *Abrenuntio.* Igitur, qui Christo nomen daturus est, hoc primum sanctè & religiosè polliceri debet, se diabolum & mundum deserere, ac nullum unquam tempus fore, in quo utrumque veluti hostem teterrimum, non detestetur,

K 3

(1) Edit. Pat. addit.: *Proinde Sacerdos ter in faciem ejus, qui initiandus est, spirat, ut serpentis antiqui potestatem expellat, & amissa vitæ spiraculum consequatur; quidem addenda videntur, cum auctor reliquos Baptismi ritus singularim describat.*

(2) *Baptizati* seu *baptizandi*, ut in Edit. Patav.

(3) *Perspiciendam*) Edit. Pat. *percipiendam*.

Signum crucis in Baptismo adhiberi solitum, scribunt. Basil. 1. de Spiritu Sancto. Chrys. lib. contra Gent. & alii.

a Joan. 7. 7. Saliva significatio in Baptismo: cujus rei meminit, Amb. 1. de Sacramento. c. 1. & de his, qui myst. init. c. 1. & de Cons. dist. 4. c. Postea.

Quæ sit vis abrenuntiationis.

Greg. Naz. orat. 40. Amb. 1. de Sacramento. c. 2.

tur (1). Post hæc oleo catechumenorum baptizandus inungitur in pectore & inter scapulas. In pectore quidem, ut per Spiritus Sancti domum abiciat errorem & ignorantiam, & suscipiat fidem rectam, quia *justus a ex fide vivit*. Inter scapulas autem, ut per Spiritus Sancti gratiam excutiat negligentiam & torporem, ac bonam operationem exerceat; quia *b fides sine operibus mortua est*.

70. *Quomodo baptizandus fidei suæ professionem faciat.*

Deinde ad ipsum Baptismi fontem consistens, interrogatur à Sacerdote hoc modo: *Credis in Deum Patrem omnipotentem?* Cui ille respondet: *Credo*. Atque ita deinceps de reliquis symboli articuli rogatus, fidem suam solemni religione proficitur. Quibus sanè duabus (2) spon- sionibus omnem Christianæ legis vim & disciplinam contineri perspicuum est.

71. *Cur ab eo, qui aqua salutaris proximè tingendus est, petatur num baptizari velit.*

Sed cum jam Baptismum administrare oportet, quærit Sacerdos ab eo, qui baptizandus est, num baptizari velit: quo quidem per se, vel ejus nomine si infans sit, Patrino annuente, statim in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti salutaris aqua eum abluit. Quemadmodum enim c homo sua voluntate serpenti obediens, meritò damnatus est; ita Dominus neminem ad suorum numerum, nisi voluntarium militem adscribi voluit; ut divinis jussis spontè obtemperans, æternam salutem consequeretur.

72. *Quam ob rem baptizati caput mox Chrismate inungatur.*

Jam postquam Baptismus absolutus est, Sacerdos summum baptizati verticem Chrismate perungit, ut intelligat, se ab eo die Christo capiti tamquam membrum conjunctum esse, atque ejus corpori insitum, & ea re Christianum à Christo, Christum verò à Chrismate appellari. Quid verò Chrisma significet, ex iis satis intelligi, quæ tunc Sacerdos orat, Divus Ambrosius testatur.

73. *Quid designet vestis candida, vel album sudariolum, quod baptizato donatur.*

Induit postea Sacerdos baptizatum veste alba, dicens: *Accipe vestem candidam, quam immaculatam perferas ante tri-*

(1) Post hæc &c. usque ad deinde, perpetuam desiderantur in omnibus ferè Editionibus

(2) Sponsonibus) Edit. Pat. responsionibus.

tribunal Domini nostri Jesu Christi, ut habeas vitam æternam: infantibus verò, qui vestitu non utuntur, iisdem verbis album sudariolum datur. Quo symbolo significari Sancti Patres docent, tum resurrectionis gloriam, ad quam per Baptismum (1) nascimur, tum nitorem & pulchritudinem, qua, dilutis peccatorum maculis, anima in Baptismo ornatur? tum innocentiam atque integritatem, quam in omni vita baptizatus servare debet.

74. *Quæ sit ratio ardentis cerei, qui à baptizato tenetur.*

Et deinde cereus ardens in manum traditur, (2) qui ostendit, fidem charitate inflammata, quam in Baptismo accepit, bonorum operum studio alendam atque augendam esse.

75. *Quare ac cujusmodi nomen baptizato sit imponendum.*

Ad extremum verò nomen baptizato imponitur; quod quidem ab aliquo sumendum est, qui propter excellentem animi pietatem & religionem in sanctorum numerum relatus est. Ita enim faciliè fiet, ut quivis nominis similitudine, ad virtutis & sanctitatis imitationem excitetur; ac præterea, quem imitari studeat, eum quoque præcetetur, & speret sibi advocatum ad salutem tum animi tum corporis defendendam, venturum esse. Quare reprehendendi sunt, qui Gentilium nomina & eorum præcipuè, qui omnium sceleratissimi fuerunt, tam diligenter consecantur, & pueris imponunt: cum ex eo intelligi possit, quanti Christianæ pietatis studium facientium existiment, qui impiorum hominum memoria tantoperè delectari videntur, ut velint fidelium aures hujusmodi profanis nominibus undiquè circumsonare.

76. *Summa eorum, quæ de Baptismi mysteriis sunt tradita.*

Hæc de Baptismi Sacramento si à Pastoribus explanata fuerint, nihil eorum ferè prætermisum esse videbitur, quæ ad hanc cognitionem maximè pertinere existimanda sunt. Demonstratum est enim, quid ipsum Baptismi nomen significet; quæ sit ejus natura & substantia; tum ex quibus partibus constet. Dictum est à quo institutus fuerit, qui ministri ad conficiendum Sacramentum necessarii sint: quosve tamquam pedagogos ad sustentandam baptizati imbecillitatem adhibere

K 4

opor-

(1) Nascimur) Edit. Pat. renascimur.

(2) Qui ostendit) Edit. Pat. ut ostendatur.

Galat. 3.

Jacob. 2.

Quomodo baptizandus fidem suam profiteri debeat, Aug. l. 7. Conf. c. 10.

Gen. 3. 6.

Nemo salvatur invitus.

Unctionis post Baptismum meminerunt Dion. Areop. Eccl. Hier. c. 2. & 3. Greg. Naz. orat. 40. Basil. l. de Spiritu Sancto, c. 37. D. Amb. l. de Sacrament. cap. 7.

Vestis candida in Baptismo dari solite, meminit, Dion. ubi supra.

Amb. de his, qui myst. init. cap. 7.

Lucernarum ardentium quæ dabentur in manibus baptizatorum meminit. Greg. Naz. orat. 40. in sanctum Baptisma

Nomen datur baptizandis, quo significatur, eos per abrenuntiationem prioris possessionis, nomen dari Christo, ut in illius dominium transeant.

Amb. lib. 1. de Sacram. cap. 2.

Gentilium nominibus abstinendum.

oporteat. Traditum est etiam, quibus & quemadmodum animo affectis Baptismus administrari debeat; quæ sit ejus virtus & efficientia; postremo, qui ritus & cæremonia serventur, quantum proposita ratio postulabat, satis copiosè explicatum est. Quæ omnia ob eam præcipuè causam docendam esse, Pastores meminerint, ut fideles in hac cura & cogitatione perpetuò versentur: ut in iis, quæ ad eò sanctè & religiosè sponderunt, cum Baptismo initiati sunt, fidem servent; atque eam vitam instituant, quæ sanctissimi Christiani nominis professioni respondeat.

DE CONFIRMATIONIS SACRAMENTO.

CAPUT III.

1. Cur hodie quàm maximè Confirmationis virtus sit explicanda.

Quantus Sacramenti Confirmationis contemptus irrepsit.

Si in Confirmationis Sacramento explicando Pastorum diligentia requirenda umquam fuit, nunc certè opus est illud quàm maximè illustrare, cum in sancta Dei Ecclesia hoc Sacramentum à multis omninò prætermittatur: paucissimi verò sint, qui divinæ gratiæ fructum, quem deberent ex eo capere, studeant. Quare fideles ita de hujus Sacramenti natura, vi, dignitate, tum in die Pentecostes, quo præcipuè die administrari solet, tum aliis etiam diebus, cum id Pastores commodè fieri posse judicaverint, docendi erunt, ut intelligant, non solum negligendum non esse, sed summa cum pietate & religione suscipiendum, ne ipsorum culpa maximoque malo eveniat, ut frustra in eos divinum hoc beneficium collatum esse videatur.

2. Quare Ecclesia hoc Sacramentum Confirmationem vocavit.

Hoc Sacramentum est polyonymum apud veteres, sed Confirmatio ab Eccl. dicitur ob verba Christi.

Sed ut à nomine initium sumatur, Confirmationem ab Ecclesia hoc Sacramentum idcirco vocari docendum est, quoniam qui baptizatus est, cum ab Episcopo sa-

CRO-

cro Chrismate ungitur, additis solemnibus illis verbis: *Signo te signo Crucis, & confirmo te Chrismate salutis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, nisi aliud Sacramenti efficientiam impediatur, novæ virtutis robore firmior, atque ad eò perfectus Christi miles esse incipit.

3. Confirmatio verum est novæ legis Sacramentum.

In Confirmatione autem veram & propriam Sacramenti rationem Catholicæ Ecclesia semper agnovit: quod & Melchisedech Pontifex & plures etiam alii sanctissimi & vetustissimi Pontifices apertè declarant. Ac Sanctus Clemens ejus veritatis doctrinam graviore sententia comprobare non potuit, ait enim: *Omnibus festinandum est sine mora renasci Deo, & demum ab Episcopo consignari, id est, septiformem gratiam Spiritus Sancti percipere, cum alioqui perfectus Christianus nequaquam esse possit is, qui injuria & voluntate, non autem necessitate compulsus, hoc Sacramentum prætermiserit, ut à B. Petro accepimus, & ceteri Apostoli præcipiente Domino, docuerunt.* Hanc verò eandem fidem doctrina sua confirmarunt, qui eodem Spiritu pleni pro Christo sanguinem profuderunt, a Urbanus, b Fabianus, c Eusebius, Romani Pontifices, quemadmodum ex eorum decretis licet perspicere.

4. Sacri Doctores, qui hujus Sacramenti meminerunt.

Accedit præterea Sanctorum Patrum consentiens auctoritas; inter quos Dionysius Areopagita Athenarum Episcopus, cum (1) diceret, qua ratione hoc sacrum unguentum conficere, eoque uti oporteret, *Ita*, inquit, *baptizatum Sacerdotes induunt veste congrua munditiæ, ut ad Pontificem ducant: ille verò sacro atque prorsus divino unguento baptizatum signans, Sacratissimæ Communionis participem facit.* e Eusebius quoque Cæsariensis tantum huic Sacramento tribuit, ut dicere non dubitarit, Novatum Hæreticum Spiritum Sanctum promereri non potuisse, quia, cum baptizatus esset, in gravi ægritudine signaculo Chrimatis non est signatus. Sed clarissima habemus hujus rei testimonia, tum à D. Ambrosio in eo libro, quem de iis, qui initiantur, inscripsit; tum à D. f Augustino in libris, quos adversus Petilianum Donatistæ epistolæ edidit: quorum uterque adeo de hujus Sacramenti veritate nihil dubitari posse existimavit, ut eam Scripturæ etiam locis doceat ac confirmet. Quare alter quidem verba illa Apostoli, g *Nolite constri-*

Lucæ 24. 49. c. 3. 18. Act. 1. sicque vocatum est à Conc. Aur. c. 3. & Flor. & aliis.

Confirmationem verè esse Sacramentum ex traditione Pontificum ostenditur. Melch. in ep. ad Ep. Hisp. c. 2. & habetur de Cons. dist. 5. cap. Spiritus. S. Clemens Papa ep. 4. Julian. & Jul. E. p.

a Urban. in ep. 1. ad omnes Christianos, c. 7. & habetur de Cons. dist. 5. cap. Omnes fideles. b Fabian. in ep. 2. ad omnes Orient. c. 2. c Euseb. in ep. 3. ad Episc. Tur. & Camp. & habetur de Cons. dist. 5. cap. Manu. d Dion. de Eccl. Hier. cap. 4.

e Euseb. lib. 6. Hist. Eccl. c. 20. hoc habetur ex ep. Corneli Romani. D. Amb. in lib. de His. qui myst. init. c. 7. & 1. 1. de Spiritu Sancto, c. 6.

f D. Aug. 1. 2. contra lit. Petri. c. 104. & lib. 35. de Trini. c. 26. Confirmatio verbi Dei auctoritate confirmatur. g Ephes. 4. 30.

(1) Diceret) Ed. Pat. doceret multò melius.